

RZECZPOSPOLITA
POLSKA

Urząd Patentowy
Rzeczypospolitej Polskiej

(12) **OPIS PATENTOWY** (19) **PL** (11) **235308**

(13) **B1**

(21) Numer zgłoszenia: **415339**

(22) Data zgłoszenia: **16.12.2015**

(51) Int.Cl.
B09B 3/00 (2006.01)
C10L 5/48 (2006.01)
D21B 1/00 (2006.01)

(54) **Sposób zagospodarowania odpadów z produkcji papieru z wykorzystaniem ciepła
odpadowego z procesu produkcji**

(43) Zgłoszenie ogłoszono:
19.06.2017 BUP 13/17

(45) O udzieleniu patentu ogłoszono:
29.06.2020 WUP 08/20

(73) Uprawniony z patentu:

**AKADEMIA GÓRNICZO-HUTNICZA
IM. STANISŁAWA STASZICA W KRAKOWIE,
Kraków, PL**

(72) Twórca(y) wynalazku:

**STANISŁAW BUDZYŃ, Kraków, PL
BARBARA TORA, Kraków, PL
WŁODZIMIERZ GRADON, Rybnik, PL
MAREK KRZYKOWSKI, Kwidzyn, PL**

(74) Pełnomocnik:

rzecz. pat. Patrycja Rosół

PL 235308 B1

Opis wynalazku

Przedmiotem wynalazku jest sposób zagospodarowania odpadów z produkcji papieru z wykorzystaniem ciepła odpadowego z procesu produkcji, w technologii produkcji paliwa biomasowego.

Zakłady przemysłu papierniczego generują znaczną ilość odpadów, które zawierają głównie substancję organiczną pochodzenia biomasowego. Należą do nich: 03 03 01 (kora) odpad składający się głównie z kory z domieszką drewna. Zawartość wilgoci w tym materiale dochodzi do 50%, natomiast wartość opałowa wynosi około 8 MJ/kg; 03 03 05 (szlomy) szlomy z odbarwiania makulatury, które zawierają głównie włókna celulozowe, oraz zanieczyszczenia z makulatury takie jak farby drukarskie, kleje i wypełniacze. Po odwirowaniu szlomy te zawierają około 50% wilgoci, a wartość opałowa wynosi 4 MJ/kg; 03 03 10 (belmer) odpady powstające w procesie mechanicznego oczyszczania ścieków technologicznych oraz w procesie przygotowania masy papierniczej, zawierają głównie włókna celulozowe, które dostają się do ścieków poprodukcyjnych w procesie wytwarzania papieru z masy celulozowej (tzw. masa łapana). Odpady te zawierają również składniki mineralne, które są pozostałością substancji nieorganicznych stosowanych w technologii produkcji papieru. Odpady te charakteryzują się zawartością wilgoci powyżej 60%, znikomą zawartością siarki i chloru, i wartością opałową powyżej 11 MJ/kg suchej masy. 03 03 11 (osady) osady pochodzące z zakładowej oczyszczalni mechaniczno-biologicznej ścieków celulozowo papierniczych. Składają się na nie dwa strumienie osadów. Pierwszy to osady z mechanicznego oczyszczania ścieków w osadnikach typu Dorr'a, zawierające odpady włókniste z produkcji pierwotnej masy celulozowej i produkcji papieru. Drugi strumień osadów to osady powstające z procesu biologicznego oczyszczania ścieków metodami tlenowymi, polegającym na wykorzystaniu przez mikroorganizmy zanieczyszczeń organicznych w ich procesach przemiany materii. Część organiczna osadu opuszczającego osadnik zawiera biomasę pochodzącą z żywych organizmów osadu czynnego (bakterie i mikrofauna) oraz drobne włókna oraz inne substancje organiczne, które nie uległy całkowitej biodegradacji w procesie oczyszczania. Odpad 03 03 11 zawiera około 70% wilgoci i wartość opałową powyżej 12 MJ/Kg w przeliczeniu na suchą masę.

Odpady pochodzące z produkcji papieru zawierają głównie substancje organiczne pochodzenia biomasowego i mogą być wykorzystane do produkcji paliwa biomasowego. Zawierają również od 30% do 70% wilgoci która znacznie obniża ich wartość opałową. Celowym zatem jest suszenie odpadów przed wykorzystaniem ich do produkcji paliwa wtórnego. Najkorzystniejszą metodą suszenia odpadów jest suszenie ich z wykorzystaniem ciepła odpadowego powstającego w urządzeniach energetyki zakładowej (kotły, generatory). Otrzymane paliwo wtórne może być spalane na miejscu w zakładowej kotłowni z odzyskiem energii. Jest to zgodne z zaleceniami zawartymi w dokumencie referencyjnym BAT dla przemysłu papierniczego, który mówi, że najlepszą dostępną techniką zagospodarowania odpadów powstałych przy produkcji papieru jest ich spalanie z odzyskiem energii, w miejscu ich powstawania.

Znane jest ze stanu techniki zgłoszenie patentowe DE19513538 dotyczące spalania odpadów z produkcji papieru, zawierających frakcję biodegradowalną.

Znane jest zgłoszenie patentowe DE102011017243 dotyczące produkcji stałego paliwa alternatywnego w postaci peletów z odpadów z produkcji papieru.

Sposób zagospodarowania odpadów z produkcji papieru, takich jak szlomy z odbarwiania makulatury, odpady z włókna, szlomy z włókien, wypełniacze i powłoki pochodzące z separacji mechanicznej, osady i szlomy z produkcji celulozy, osady z odpadów włóknistych z produkcji pierwotnej masy celulozowej i produkcji papieru oraz kora, z wykorzystaniem ciepła odpadowego z procesu produkcji, charakteryzuje się tym, że odpady o wielkości cząstek od 0,1 mm do 10 mm i wilgotności od 30% do 70% transportuje się przENOŚNIKIEM TAŚMOWYM do mieszalnika przewalowego lub transportuje do modułu mieszającego, korzystnie formuje w postaci peletów o średnicy 12–16 mm z udziałem lepiszcza jakim są osady z produkcji celulozy metodą siarczanową (kod oznaczenia: 03 03 02); w ilości 1–4%, następnie osusza przy wykorzystaniu powstającego w procesie produkcji papieru ciepła odpadowego o temperaturze 90–125°C, uzyskując produkt w postaci paliwa biomasowego.

Korzystne jest jeśli temperatura pary wodnej wynosi 95°C.

Korzystne jest gdy średnica peletów wynosi 12 mm.

Korzystne jest by transport masy odpadowej wynosił 17 t/h.

Korzystne jest gdy ilość lepiszcza wynosi 3%.

Suszenie odpadów przed wykorzystaniem ich do produkcji paliwa wtórnego, jak wykazują badania laboratoryjne, pozwoli na zwiększenie ich wartości opałowej. Najkorzystniejszą metodą suszenia odpadów jest suszenie ich z wykorzystaniem ciepła odpadowego powstającego w urządzeniach energetyki zakładowej (kotły, generatory). Otrzymane paliwo wtórne może być spalane na miejscu w zakładowej kotłowni z odzyskiem energii.

Rozwiązanie przedstawiono w przykładzie wykonania oraz na rysunku Fig. 1 w postaci schematu blokowego, na którym 1 to odpady papierowe, 2 – mieszarka dwuwałowa, 3 – prasa, 4 – ciepło odpadowe, 5 – suszarka taśmowa, 6 – kocioł energetyczny.

Przykład 1

Odpady papierowe 1 z produkcji papieru w *IP Kwidzyn* o wielkości cząstek od 0,1 mm do 10 mm, w postaci 16% – szlamów z odbarwiania makulatury (kod oznaczenia: 03 03 05), 11,5% – odpadów z włókna, szlamów z włókien, wypełniaczy i powłok pochodzących z separacji mechanicznej (03 03 10), 22,5% osadów i szlamów z produkcji celulozy, osadów z odpadów włóknistych z produkcji pierwotnej masy celulozowej i produkcji papieru (03 03 11), 50% kory (03 03 01), zmieszano w mieszarce dwuwałowej 2 w procesie ciągłym, następnie poddano peletowaniu z udziałem lepiszcza w ilości 3% w prasie 3, uzyskując pelety o średnicy 12 mm. Jako lepiszcze do peletowania mieszanki wykorzystano osady z produkcji celulozy metodą siarczanową, w tym osady z ługu zielonego (03 03 02).

W procesie suszenia przy zastosowaniu suszarki taśmowej 5, poprzez system wężownic poddano produkt oddziaływaniu pary wodnej o temp. 95°C, uzyskanej z wykorzystaniem ciepła odpadowego 4, przez okres 20 min i otrzymano produkt o zawartości wilgotności 10–13%, przy wilgotności wyjściowej 50–70%. Transport masy odpadowej 1 odbywał się z wydajnością 17 t/h, wydajność uzależniono od stopnia wilgotności. Otrzymano w ten sposób paliwo o wilgotności 11% i wartości opałowej 14,2 MJ/t, które jest poddane procesowi spalania w kotle energetycznym 6.

Przykład 2

Odpady papierowe 1 z produkcji papieru w *IP Kwidzyn* o wielkości cząstek od 0,1 mm do 10 mm w postaci 16% – szlamów z odbarwiania makulatury (kod oznaczenia: 03 03 05), 11,5% – odpadów z włókna, szlamów z włókien, wypełniaczy i powłok pochodzących z separacji mechanicznej (03 03 10), 22,5% osadów i szlamów z produkcji celulozy, osadów z odpadów włóknistych z produkcji pierwotnej masy celulozowej i produkcji papieru (03 03 11), 50% kory (03 03 01), zmieszano w mieszarce dwuwałowej 2 w procesie ciągłym. W procesie suszenia przy zastosowaniu suszarki taśmowej 5, poprzez system wężownic poddano produkt oddziaływaniu pary wodnej o temp. 95°C, uzyskanej z wykorzystaniem ciepła odpadowego 4, przez okres 20 min i otrzymano produkt o zawartości wilgotności 10–13%, przy wilgotności wyjściowej 50–70%. Transport masy odpadowej 1 odbywał się z wydajnością 17 t/h, wydajność uzależniono od stopnia wilgotności. Otrzymano w ten sposób paliwo o wilgotności 11% i wartości opałowej 14,2 MJ/t, które jest poddane procesowi spalania w kotle energetycznym 6.

Wartość opałową odpadów w stanie roboczym (z procesu produkcyjnego) i w stanie suchym przedstawiono w tabeli poniżej.

Tabela

Charakterystyka odpadów z produkcji papieru, które mogą być wykorzystane do produkcji paliwa alternatywnego

odpady (kod)	zawartość wilgoci w %	wartość opałowa [MJ/kg]	
		stan roboczy	stan suchy
03 03 01	51	8,0	16,5
03 03 05	45	3,3	5,8
03 03 10	53	5,3	11,2
03 03 11	61	3,9	10,0

Zastrzeżenia patentowe

1. Sposób zagospodarowania odpadów z produkcji papieru, takich jak szlamy z odbarwiania makulatury, odpady z włókna, szlamy z włókien, wypełniacze i powłoki pochodzące z separacji mechanicznej, osady i szlamy z produkcji celulozy, osady z odpadów włóknistych z produkcji pierwotnej masy celulozowej i produkcji papieru oraz kora, z wykorzystaniem ciepła odpadowego z procesu produkcji, **znamienny tym**, że odpady o wielkości cząstek od 0,1 mm do 10 mm i wilgotności od 30% do 70%, transportuje się przenośnikiem taśmowym do mieszalnika przewalowego lub transportuje do modułu mieszającego, następnie osusza przy wykorzystaniu powstającego w procesie produkcji papieru ciepła odpadowego o temperaturze 90–125°C, uzyskując produkt w postaci paliwa biomasowego.
2. Sposób zagospodarowania odpadów według zastrz. 1, **znamienny tym**, że odpady formuje w postaci peletów o średnicy 12–18 mm, korzystnie 12 mm.
3. Sposób zagospodarowania odpadów według zastrz. 2, **znamienny tym**, że do peletowania jako lepszycze stosuje się osady z produkcji celulozy metodą siarczanową w ilości 1–4%, korzystnie 3%.
4. Sposób zagospodarowania odpadów według zastrz. 1, **znamienny tym**, że temperatura pary wodnej wynosi 95°C.
5. Sposób zagospodarowania odpadów według zastrz. 1, **znamienny tym**, że transport masy odpadowej wynosi 17 t/h.

Rysunek

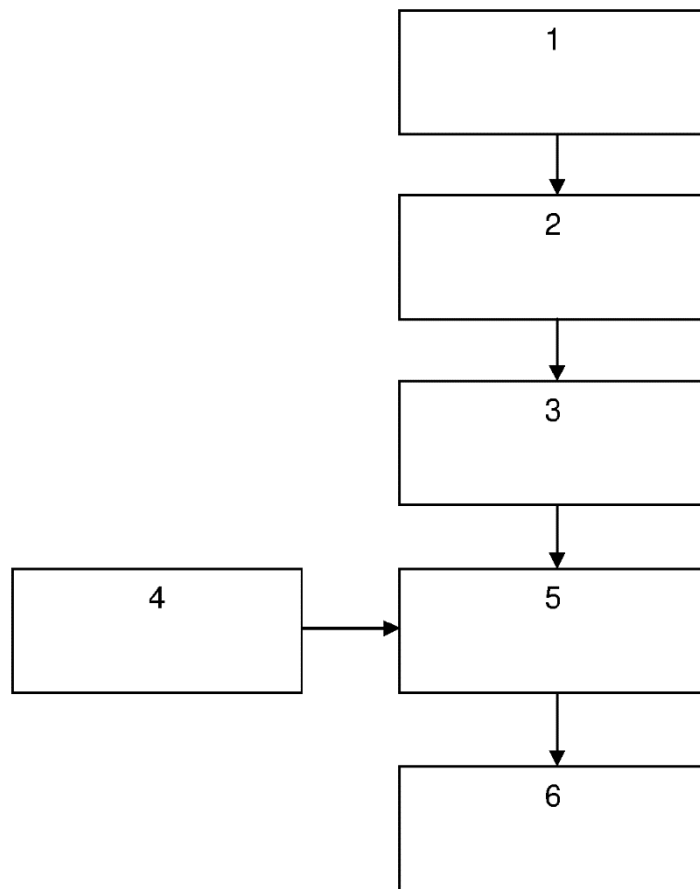

Fig. 1